

машин. *Праці Таврійської державної агротехнічної академії*, Випуск 1, Том 16. Мелітополь, 2000, С. 17-23.

8. Скоробогатов Д.В., Девін В.В., Нашкольний Ю.А. Комбінований плуг-ефективний засіб для загортання сидеральних культур. *Збірник наукових праць ПДАТУ. Технічні науки*, Том 23. Кам'янець-Подільський, 2015, С. 137-146.

Ляска Оксана

к.психол.н., доцент кафедри професійної освіти

Бетлінська Тамара

асистент кафедри інфекційних та інвазійних хвороб

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

МЕДІАОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ В РОБОТІ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Медіаосвіта набуває особливого значення в діяльності сучасних педагогів, завдання яких полягає не тільки сформувати в учнів і студентів необхідні знання й уміння, а й координувати їх міжособистісні відносини в угрупованнях, в суспільстві в цілому, здійснювати аналіз впливу сім'ї, мікросередовища на розвиток особистості, і на цій основі виробляти підбір оптимальних форм і методів навчально-виховної роботи.

Специфіка роботи шкільного і вузівського педагога полягає в тому, що він знаходиться в постійному тісному контакті зі своїми вихованцями. Відомо, що успіх діяльності педагога багато в чому визначається його професійною майстерністю, в основі якої чітко вибудована система умінь, знань, відносин, підпорядкованих вирішенню важливих педагогічних завдань; продуманий вибір педагогічних технологій; вміння управляти емоційними контактами учнівського (студентського) колективу, творчо вибудовувати систему педагогічно доцільних взаємин; конструктивно вирішувати протиріччя і конфлікти, які виникають.

Шляхом тривалого спостереження на лекціях, уроках, у спільній позанавчальній діяльності і т.д., педагогічний працівник цілеспрямовано вивчає особистісні особливості кожного учня (студента), надає їм допомогу у вирішенні життєвих проблем. У зв'язку з цим, не можна не враховувати дедалі більшу роль медійної інформації в житті кожного сучасного школяра і студента, що утворює соціокультурне середовище і зумовлює формування світогляду, ціннісних орієнтацій і критичної автономії особистості. Медіаосвіта покликана допомогти учням і студентам адаптуватися в світі медіакультури,

освоїти мову засобів масової інформації, навчити аналізувати твори медіакультури тощо

У різні роки проблемі медіаосвіти підростаючого покоління були присвячені дослідження О.А. Баранова, І.В. Вайс-Фельд, Л.С. Зазнобіна, І.С. Левшиної, Ю.М. Лотмана, С.М. Пензіна, Г.А. Поличка, А.В. Спічкіна, Ю.Н. Усова, О.В. Федорова, О.В. Шарикова та ін.

На думку дослідників, в діяльності сучасного шкільного і вузівського педагога медіаосвіта може бути реалізована в декількох напрямках: інтегрованому, спеціальному або факультативному. Інтегрований напрямок передбачає включення медіаосвітніх компонентів в предмети навчального циклу. Якщо ще кілька років тому елементи медіаосвіти включалися, переважно, в предмети гуманітарного циклу, то в останні роки все частіше педагоги включають медіаосвіту і у вивчення професійно орієнтованих предметів. Інтеграція медіаосвітніх компонентів визнається одним з найбільш перспективних напрямків медіаосвіти, так як дозволяє використовувати різні інноваційні підходи до викладання предметів, включати в хід уроку чи лекції інтерактивні елементи з використанням фрагментів творів медіакультури тощо

Спеціальний напрямок передбачає вивчення основ медіаосвіти в рамках навчальних планів і програм (спецкурси, семінари, лекції тощо). Серед спеціальних дисциплін, що можуть пропонуватися здобувачам - майбутнім педагогам, - «Теорія медіа та медіаосвіти», «Технологія медіаосвіти в ш.колі і вузі». Медіаосвітні заняття зі студентами повинні враховувати варіативність, імпровізацію, діалогічної форми викладання і вимоги до складових освітнього процесу. Навчальні курси спеціалізації мають включати вивчення теоретичного матеріалу, а також практичні заняття, реалізація яких передбачає активне використання творчих та ігрових завдань на мультимедійних матеріалів. В результаті вивчення медіаосвітніх курсів майбутні педагоги не тільки здобудуть необхідні теоретичні знання, а й навчатимуться використовувати ці знання в процесі педагогічної практики: розроблятимуть і апробують цикли занять кіно- або відеоклубу, юнкорівських гуртків, факультативів з медіаосвіти для всіх вікових категорій школярів, використовуючи повний арсенал методів медіаосвіти: словесних, наочних, репродуктивних, дослідницьких, евристичних, проблемних, ігрових.

Підготовка майбутніх медіапедагогів повинна охоплювати не лише перегляд фільмів, а й обговорення естетичних, моральних, філософських проблем медіатворів; виконання групових та індивідуальних ігрових, творчих завдань; вільне спілкування; диспути; анкетування; письмові роботи (рецензування, відгуки, твори на тему переглянутих фільмів і т.д.). Особливе значення в контексті вивчення медіаосвіти має розвиток аналітичних здібностей, які є необхідними для майбутнім педагогам. Перегляди та колективні обговорення екранних медіатекстів (фільмів, телепередач, інтернетних сайтів) сприяють створенню творчої атмосфери на заняттях, розвитку критичного мислення та вмінню аргументовано оцінювати

медіатексти, активізують пізнавальний потенціал студентів. Виконання таких завдань дозволить не лише констатувати естетичні та художні медіапереваги студентів, а й сприяти більш повноцінному медіасприйняттю, розвитку естетичного смаку аудиторії [Челишева, 2009, с. 70]. Отримані знання та набуті в процесі проходження педпрактики практичні навички роботи зі шкільною аудиторією на матеріалі медіа майбутні педагоги зможуть демонструвати і в ході конкурсних презентацій медіаосвітніх проєктів. Цей вид роботи дозволить більш повно здійснити порівняльний аналіз студентських розробок, сприятиме виявленню найбільш перспективних медіаосвітніх моделей і напрямів для реалізації в умовах сучасного освітнього простору.

Факультативна медіаосвіта реалізується в школах, закладах вищої освіти, установах додаткової освіти, і проводиться у формі гуртків, студій, клубів, тощо. Великі перспективи сучасної медіаосвіти намічаються в системі додаткової освіти. Через те, що навчальною програмою не передбачені спеціальні медіаосвітні заняття, найпоширенішим напрямком медіаосвіти в закладі освіти є позаурочні види занять. Відповідно, в даний час основними організаційними формами здійснення соціокультурної діяльності на матеріалі творів медіакультури можуть виступити медіаклубні, факультативні, студійні, гурткові та інші об'єднання.

В контексті модернізації вітчизняної освіти, зміст якої зорієнтований на розвиток компетенцій особистості в різних сферах, здатність діяти в різних проблемних ситуаціях, здійснюючи пошук, відбір та аналіз інформації, зростає і місія вчителя. Для успішного здійснення професійно-педагогічної діяльності освітянину необхідні не тільки знання з теорії та методики викладання навчальних предметів, педагогіки й психології, але і вміння працювати з медіатекстами. Іншими словами, сучасний педагог повинен володіти медійною інформацією, користуватися вміннями її осмислення, критичного аналізу, виявлення естетичного і художнього значення медіатекстів, визначення їх потенційних можливостей для освіти, розвитку і виховання підростаючого покоління.

Список використаних джерел

1. Концепція впровадження медіа-освіти в Україні. *Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук в Україні*
URL: http://www.ispp.org.ua/news_44.htm
2. 72 % української молоді не уявляє свого життя без Інтернету [дослідження]. *MediaSapiens*. 21 квітня 2013 року URL : <http://osvita.mediasapiens.ua/material/17543>
3. Медіаосвіта та медіа грамотність : підручник ; ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк ; за наук. редакц. В.В. Різуна. К.: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
4. Селевко Г.К., Селевко А.Г. Социальное воспитание средствами массовой информации и коммуникации. *Школьные технологии*. 2002. № 4.